

S Ł O W N I K
P I S A R Z Y Ś L A Ś K I C H

Tom 4

NR 3040

S Ł O W N I K PISARZY ŚLĄSKICH

Tom 4

pod redakcją
JACKA LYSZCZYNY i DARIUSZA ROTTA

Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego

Katowice 2013

Redaktor serii: Historia Literatury Polskiej
MAREK PIECHOTA

Recenzent
JOACHIM GLENSK

Publikacja będzie dostępna — po wyczerpaniu nakładu — w wersji internetowej:

Śląska Biblioteka Cyfrowa
www.sbc.org.pl

WSTĘP

Przekazujemy w ręce czytelników już czwarty tom — będący kontynuacją ukazujących się nakładem Wydawnictwa Uniwersytetu Śląskiego od roku 2005 kolejnych części — *Słownika pisarzy śląskich. Słownik...*, wydawany w systemie holenderskim i w zamierzeniu inicjatorów oraz autorów przygotowywany jako edycja wielotomowa, zawiera biogramy postaci, które współtworzyły od czasów najdawniejszych dzieje literatury śląskiej. Przyjęto w nim zasadę prezentacji biogramów twórców już nieżyjących, także tych, których związki ze Śląskiem były tylko czasowe, niemniej jednak — jak np. w przypadku Zofii Kossak — wyraźne i ważne w całości dorobku twórczego pisarza.

Umożliwić ma to także ukazanie wielokulturowości i wielojęzyczności śląskich twórców literatury, prezentując i porządkując aktualny stan wiedzy. Publikacja ta stanowi więc w dorobku badań śląskoznawczych pozycję nową, przewartościowującą i weryfikującą wielokrotnie powtarzane stereotypy oraz stanowiącą wskazówkę i zachętę do dalszych badań umożliwiających powstanie metodologicznie nowoczesnej syntezy literatury śląskiej.

Słownik pisarzy śląskich spełnia dwie podstawowe funkcje — jest rodzajem przewodnika faktograficznego i bibliograficznego dla humanistów uniwersyteckich różnych specjalizacji oraz może stanowić pomoc dydaktyczną na poziomie szkolnictwa średniego, ułatwiając realizację założeń programowych związanych z edukacją regionalną — dziedzictwem kulturowym regionu, będącym jednym z najistotniejszych czynników, od których zależy zachowanie tożsamości narodowej w jednoczącej się Europie.

Pomocą dla wszystkich korzystających ze słownika powinien być także umieszczony tu spis alfabetyczny haseł ze wszystkich czterech tomów, ułatwiający dotarcie do poszukiwanych biogramów.

Jacek Lyszczyna, Dariusz Rott

INDEKS HASEŁ TOMU 4

Baldhoven Georg Martin von
Bednorz Zbyszko
Blaschke Julius

Calagius Andreas
Cunradus Caspar

Fabricius Raudensis Silesius Laurentius
Ferinarus Johannes
Ficek Jan Alojzy Nepomucen

Gallus Józef
Gansiniec Ryszard
Gojawczyńska Pola

Hulka-Laskowski Paweł

Kosyrczyk Klemens Norbert
Kudera Jan

Michejda Karol
Munk Salomon

Opitz Martin

Piernikarczyk Józef
Poniatowski Wiesław

Reisch Chryzogon Antoni OFM
Roger Juliusz
Rybisch Seyfried

Schneider Władysław Edward
Skrzyposzek Christian
Stalmach Paweł
Stanlik Mieczysław
Szramek Emil Michał

Wantuła Jan
Weltzel Augustyn Bogusław
Wojaczek Rafał

Zaremba Jan Kazimierz
Zegadłowicz Emil
Zwoźniakowa Renata Maria

INDEKS HASEŁ TOMÓW 1—4

- Angelus Silesius — zob. Scheffler Johann
Aschenborn Michał (T. 2) 7
- B**adura Jerzy (T. 3) 7
Baldhoven Georg Martin von (T. 4) 7
Baumgarten Aleksander (T. 2) 11
Bednorz Zbyszko (T. 4) 9
Benedykt z Poznania (T. 1) 9
Benkowitz Karl Friedrich (T. 3) 9
Biharzowski Jan Fryderyk (T. 2) 13
Bilovský Bohumír Hynek Josef (T. 3) 11
Blaschke Julius (T. 4) 14
Bock Jerzy (T. 1) 11
Böhme Jacob (T. 3) 15
Bonczyk Norbert (T. 1) 12
Bornbach Stanisław (T. 2) 14
Borys Franciszek (T. 2) 17
Bożan Jan Josef (T. 3) 17
Brzoza Jan (T. 2) 19
Büthner Adam (T. 3) 19
Bythner Bartłomiej (T. 2) 25
- C**alagius Andreas (T. 4) 17
Cassel David (T. 3) 22
Chuć Jan (T. 1) 18
Crato Jan (T. 1) 19
Cretius Samuel (T. 3) 24
Cunitia Maria (T. 1) 22
Cunradus Caspar (T. 4) 21
Cureus Joachim (T. 3) 27
Czacheritz Michał z Nysy (T. 1) 24
Czepko Daniel (T. 1) 25
Czopik-Leżachowski Jan (T. 2) 29
- D**ambrowski Samuel (T. 1) 28
Damrot Konstanty (T. 1) 30
Dirbach Jan (T. 2) 32
- Dobkiewiczowa Kornelia (T. 2) 33
Dyboski Roman (T. 2) 36
- E**ichendorff Joseph Karl Benedikt von
(T. 1) 34
Elgot Jan (T. 1) 36
Eschenloer Peter (T. 1) 39
- F**abricius Raudensis Silesius Laurentius
(T. 4) 26
Falkowski Zygmunt (T. 3) 31
Ferinaris Johannes (T. 4) 32
Ficek Jan Alojzy Nepomucen (T. 4) 34
Fihauser-Mieczowski Gustaw (Eugeniusz)
(T. 2) 39
Franconius Maciej (T. 1) 41
Freytag Gustaw (T. 1) 42
Fülleborn Georg Gustaw (T. 2) 43
- G**ałka Andrzej (Jędrzej) (T. 3) 34
Gallus Józef (T. 4) 39
Gansiniec Ryszard (T. 4) 41
Gdacjusz Adam (T. 1) 46
Gojawiczyńska Pola (T. 4) 45
Gołba Kazimierz Marian (T. 3) 36
Gregor Józef (T. 2) 47
Grim Emanuel (T. 1) 49
Gryphius Andreas (T. 2) 49
Gutthäter-Dobracki Maciej (T. 1) 51
- H**eermann Johann (T. 2) 53
Herbinus Jan (T. 1) 54
Hes Jan (T. 1) 56
Hoffmann Ernst Theodor Amadeus Wil-
helm (T. 3) 42
Holtei Karl von (T. 2) 57
Hulka-Laskowski Paweł (T. 4) 48

- Imiela Emanuel Konstanty (T. 1) 58
Iskra Augustin (T. 3) 45
- J**
Jan (Hildebrand) z Kluczborka (T. 1) 60
Jankowski Kazimierz (T. 2) 61
Jaroń Jan Nikodem (T. 1) 62
Jasionowski Maksymilian (T. 2) 62
Jodok z Głuchołazów (T. 1) 65
Johnsdorf Benedykt (T. 1) 66
- K**
Kaldenbach Krzysztof (T. 1) 68
Kania Jakub (T. 2) 67
Kauschke Jan Józef Bernard (T. 2) 71
Klepper Jochen Wilhelm Georg (T. 2) 73
Kłapsia Jan (T. 1) 70
Knorr von Rosenroth Christian (T. 2) 76
Kobiela Ludwik (T. 2) 78
Korwin Wawrzyniec (T. 1) 72
Kossak Zofia (T. 2) 80
Kosyrzyk Klemens Norbert (T. 4) 50
Krahelska Halina (T. 2) 87
Krautwald Walenty (T. 1) 75
Królak Adam Witold (T. 3) 47
Krupiński Józef (T. 3) 49
Krzyszcz Walenty (T. 2) 90
Kubisz Paweł (T. 2) 92
Kucianka Jadwiga (T. 3) 50
Kudera Jan (T. 4) 52
- L**
Langus Johann (T. 3) 57
Lebiedzik Józef (T. 2) 96
Lehmann Johann (T. 3) 59
Licinius Jan (T. 1) 77
Liebenthal Mikołaj (T. 1) 80
Ligoń Juliusz (T. 1) 81
Ligoń Stanisław (T. 3) 61
Lompa Józef (T. 1) 83
Lubecki Rudolf (T. 2) 97
- Ł**
Łysek Jan (T. 3) 65
Łysek Paweł (T. 2) 100
- M**
Majunke Paul (T. 2) 104
Malina Jan (T. 1) 80
Manlius Jerzy (T. 2) 107
Marcin Polak (T. 1) 91
Mehl Jan (T. 3) 68
Miarka Karol (T. 1) 93
Michejda Karol (T. 4) 56
Mikołaj z Koźła (T. 1) 96
Moiban Ambroży (T. 1) 98
Morcinek Gustaw (T. 3) 69
- Munk Salomon (T. 4) 60
Murovius Johannes (T. 3) 79
Musioł Paweł (T. 2) 108
Muthman Jan (T. 2) 112
Mymer Franciszek (T. 2) 115
- N**
Neukirch Benjamin (T. 1) 101
Nikodem Jerzy (T. 2) 118
Nitsch Daniel Ignatius (T. 3) 82
- O**
Ogrodziński Wincenty Stefan (T. 3) 86
Opitz Martin (T. 4) 62
Oppersdorf von Johann Georg (T. 3) 92
- P**
Pastorius Joachim (T. 1) 103
Peregryn z Opola (T. 1) 107
Piecha Augustyn (T. 3) 96
Piernikarczyk Józef (T. 4) 65
Pilarek Józef (T. 2) 120
Piotr z Byczyny (T. 1) 109
Pisecki Tomasz (T. 2) 124
Pistorius Szymon (T. 1) 111
Poniatowski Wiesław (T. 4) 69
Pośpiech Alfons (T. 2) 126
Pragenus Johannes (T. 3) 97
Probosz Jerzy (T. 2) 129
Puklerzski Jan Thyreus (T. 2) 131
- R**
Reisch Chryzogon Antoni OFM (T. 4) 73
Richter Johann Samuel (T. 3) 100
Ring Konstanty (T. 2) 133
Roger Juliusz (T. 4) 76
Rosa Bernard (T. 2) 135
Różdzieński Walenty (T. 1) 114
Rybisch Seyfried (T. 4) 81
Ryszka Józef (T. 2) 139
- S**
Scheffler Johann (Angelus Silesius) (T. 1) 117
Scherffer von Scherffenstein Wenzel (T. 1) 120
Schickfuß Jakub Bonawentura (T. 3) 103
Schneider Władysław Edward (T. 4) 83
Schoneus Andrzej (T. 1) 123
Siekierski Albin (T. 2) 142
Siwek Franciszek (T. 3) 106
Skowroński Aleksander (T. 3) 107
Skrzyposzek Christian (T. 4) 88
Stabik Antoni (T. 1) 126
Stalmach Paweł (T. 4) 92
Stanclik Mieczysław (T. 4) 99

- Stateczny Euzebiusz Franciszek (T. 1) 129
Szeja Jan (T. 2) 144
Szersznik Leopold Jan (T. 1) 131
Sznurówacki Jan (T. 2) 145
Szoman Jerzy (T. 1) 135
Szramek Emil Michał (T. 4) 101
- Świder Augustyn (T. 2) 146
Świętek Augustyn (T. 2) 149
- Titius Jan Piotr (T. 1) 138
Trzanowski Jerzy (T. 1) 140
Twardocus Paulus (T. 3) 111
- Velius Casper Ursinus (T. 2) 150
- Wachenius Piotr (T. 1) 143
Wantuła Jan (T. 4) 107
- Weltzel Augustyn Bogusław (T. 4) 108
Węgierski Wojciech (T. 3) 113
Wenzelius Łukasz (T. 2) 153
Wetziger Jan z Paczkowa (T. 1) 145
Wiktor Jan (T. 2) 154
Wilczek Franciszek (T. 3) 117
Wincenty z Kielczy (T. 1) 146
Wojaczek Rafał (T. 4) 111
Wolf Samuel (T. 1) 148
- Zaremba Jan Kazimierz (T. 4) 118
Zasadius Samuel Ludwik (T. 1) 150
Zegadłowicz Emil (T. 4) 123
Żelechowski Włodzimierz (T. 1) 157
Zweig Arnold (T. 3) 120
Zwoźniakowa Renata Maria (T. 4) 126

Redaktor
KATARZYNA WIĘCKOWSKA

Projektant okładki
ZENON DYRSZKA

Redaktor techniczny
BARBARA ARENHÖVEL

Korektor
ALEKSANDRA GAŹDZICKA

Łamanie
EDWARD WILK

Copyright © 2013 by
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
Wszelkie prawa zastrzeżone

ISSN 0208-6336
ISBN 978-83-226-2165-3

Wydawca
Wydawnictwo Uniwersytetu Śląskiego
ul. Bankowa 12B, 40-007 Katowice
www.wydawnictwo.us.edu.pl
e-mail: wydawus@us.edu.pl

Wydanie I. Ark. wyd. 8,5. Ark. druk. 8,5.
Papier offset kl. III, 90 g   Cena 18 zł (+ VAT)

Druk i oprawa: PPHU TOTEM s.c.
M. Rejnowski, J. Zamiara
ul. Jacewska 89, 88-100 Inowrocław